

Azərbaycanın taleyini dəyişən zəfər tarixi

Azərbaycan xalqının taleyində böyük əhəmiyyət daşıyan elə günlər var ki, həmin günlərdə onun gələcək həyatını müəyyən edən mühüm başlanğıcların əsası qoyulub. Belə günlərdən ən önəmlisi tariximizə qızıl hərflərlə yazılmış 15 İyun - Milli Qurtuluş Günüdür. Milli Qurtuluş Günü Azərbaycan xalqı üçün sadəcə təqvim bayramı deyil, böyük ictimai, siyasi və tarixi əhəmiyyətə malik bir gündür. İyunun 15-i xalqımız üçün əsl qurtuluş tarixidir. Bu tarixi yaradan isə Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanması, möhkəmlənməsində, inkişafında müstəsna rol oynayan, daim xalqına arxalanan Heydər Əliyevdir. Milli qurtuluşdan başlanan yolda əldə edilən uğurların əsas məqamlarını təqdim edirik.

Fəxrəddin Vəliyev YAP Şəmkir rayon təşkilatının sədri

Heydər Əliyevin adı tariximizə həm də böyük xilaskar kimi düşüb. XX əsrin sonlarında yenidən müstəqillik qazanmaq kimi tarixi fərsəti əldə edən Azərbaycan qısa vaxtdan sonra onun itirilməsi təhlükəsi ilə üzleşdi. Ölkədə hakimiyyət böhranı 1993-cü ilin iyununda kulminasiya həddinə çatdı, kaos və anarxiya respublikanı bürüdü. Vətəndaş müharibəsi dərəcəsinə yüksəlmiş qarşıdurma nəinki dövlət müstəqilliyimizi, hətta milli varlığımızı belə birbaşa hədəfə aldı. Beləliklə, 1991-1993-cü illər ölkəmizin müasir tarixində hərc-mərclik, özbaşınalıq, avontürüst eksperimentlər dövrü kimi xatırlanır. Bütün bunlar isə həmin dövrdə yeni yaradılmış müstəqil dövlətə liderlik xüsusiyyətlərinə malik olmayan, siyasi hadisələrə qiymət vermək, gələcəyi görmək imkanlarından məhrum olan, adi vəziyyətdən belə çıxış yolu tapmağa qadir olmayan şəxslərin rəhbərlik etməsinə görə baş verirdi. Hadisələri düzgün qiymətləndirə bilməyən ovaxtki iqtidar əhali arasında gündən-günə nüfuzunu itirir, baş vermiş proseslərdən düzgün nəticə çıxara bilmirdi. Azərbaycanca getdikcə gərginləşən siyasi vəziyyət, əhalinin gündən-günə ağırlaşan sosial durumu ölkəni bu bəlalardan xilas edə biləcək, xalqı öz arxasınca aparmağa qadir liderə ehtiyac olduğunu şərtləndirirdi. Cəmiyyətin bütün təbəqələri əmin idi ki, müstəqilliyini yenidən bərpa etmiş ölkəni düşüdüğü ağır və dözlü məz vəziyyətdən çıxarmağa qadir yeganə şəxsiyyət məhz Heydər Əliyevdir. Əslində, bu, bütün xalqın üyünün səsi idi. Xalqımız Heydər Əliyevin ətrafında sıx birləşməklə öz gələcək taleyini özünə həll etmək niyyətində idi. Beləliklə, 1993-cü il iyunun 9-da ulu öndər Heydər Əliyev xalqın çağırışına səs verərək Bakıya qayıtdı və

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin taleyindən daha dəhşətli hadisələrin gözlənilmədiyi ölkəmizi bəlalardan, müsibətlərdən xilas etdi. Həmin gün, sözün həqiqi mənasında, ölkəmizin taleyində dönüş anı oldu, böyük qurtuluşa doğru mühüm addım atıldı. Xalqımızı nicata aparan yol bilavasitə həmin gündən başladı.

İyunun 15-də Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildi və böyük risklərə baxmayaraq, xalqın qurtuluşu missiyasını cəsarətlə öz üzərinə götürdü. Heydər Əliyev öz xilaskarlıq missiyası ilə ölkəmizin müstəqilliyini qorudu, respublikada tüğyan edən ictimai-siyasi böhranı aradan qaldırdı və inkişafın təməlini qoydu. Bununla da ölkədə uzun illər davam edən gərginlik və qarşıdurma səngidi, respublikamız vətəndaş müharibəsindən və parçalanma təhlükəsindən xilas oldu. Həmin il "olum, ya ölüm" ayrıcında qalmış Azərbaycan Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti nəticəsində gələcəyə inamla baxan qüdrətli bir dövlətə çevrildi. 1993-cü il oktyabrın 3-də Ümummilli Lider xalqımızın böyük əksəriyyəti tərəfindən Prezident seçildi. Bu gün milli qurtuluş ideologiyasının tənənəsi müstəqil respublikamızın davamlı inkişafında özünü büruzə verir, dünyada Azərbaycanın nüfuzu daha da artır. Ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra ölkədə baş vermiş sosial-iqtisadi və siyasi inkişaf dövlətimizin möhkəmlənməsində, sivil dünyaya sıx inteqrasiya prosesinə qoşulmasında və xalqımızın strateji mənafeələrini təmin edən modern cəmiyyətin qurulmasında həlledici rol oynadı. 15 iyun Azərbaycanın tarixinə Milli Qurtuluş Günü bayramı olunması mənasibətilə Şəmkirliyə müraciəti olmuş və bu müraciəti Şəmkirliyənin adında şəxsən mən özüm hazırlamışam. Beləliklə, bu mühüm tarixi gün xalqımızın yaddaşına Milli Qurtuluş Günü kimi həkk oldu və 1997-ci ildən etibarən parlamentin qərarı ilə rəsmi bayram kimi qeyd edilir. Dünyada ölkəmizlə bağlı formalaşan fikir müsbət yönümdə dəyişdi. Məhz belə bir mürəkkəb siyasi şəraitdə Heydər Əliyevin böyük potensialı Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunmasına çevrildi. Ümummilli Liderin şəxsiyyəti, onun özünəməxsus siyasi idarəetmə qabiliyyəti, xarizması, qətiyyəti, uzaqgörənliyi böhrana son qoydu, xalqımız Azərbaycan və azərbaycançılıq ideyaları ətrafında birləşdi. Ümummilli Liderin müdrikliyi və qətiyyəti sayəsində Azərbaycan

can müstəqil, demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət kimi inkişaf etməyə başladı. Respublikanın qarşısında duran problemlər mərhələlərlə həll olundu, əmin-amanlıq, siyasi sabitlik yarandı. İctimai-siyasi, sosial-iqtisadi, elmi və mədəni həyatda əsaslı dönüş başlandı, xalqımızın bütövlüyü, həmrəyliyi, milli birliyi təmin edildi.

Ulu öndər Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi təxirəsalınmaz sosial-iqtisadi, siyasi və mədəni tədbirlərin nəticəsi kimi, bir tərəfdən Milli Ordunun formalaşdırılması, Azərbaycanın milli mənafeələrini qorumağa qadir olan nizami silahlı qüvvələrin yaradılması, torpaqlarımızın müdafiə olunması ilə bağlı mühüm addımlar atılmağa başlandı, digər tərəfdən, bütün siyasi və diplomatik vasitələrin işə salınması ilə 1994-cü ilin may ayında həyati əhəmiyyət kəsb edən atəşkəs əldə edildi. Həyatın bütün sahələrində tərəqqi və dirçəliş baş verdi. Heydər Əliyev düşüncəsinin xidmətləri olan bu nailiyyətlər Azərbaycanı məhv olmaqdan qurtardı, müstəqilliyimizi daimi, əbədi, sarsılmaz, dönməz etdi. Bütün bunlar 1993-cü il 15 iyun tarixinin nailiyyətləridir. Heydər Əliyevin xalqımız və tariximiz qarşısında ən böyük xidmətləri kəskin geosiyasi ziddiyyətlərin mövcud olduğu bir şəraitdə Azərbaycan dövlətçiliyini xilas etməsində, ölkəmizi parçalanıb yox olmaq təhlükəsindən qurtarmasında idi. Dövlətimizin qorunub saxlanması isə azadlığımızın, müstəqilliyimizin qorunub saxlanması, qurtuluş deməkdir. Ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycanı qüdrətli, nüfuzlu, demokratik dövlət kimi görmək istəyirdi, onun hər addım və hərəkətləri məhz buna yönəlmişdi. Məhz Ümummilli Liderin uzaqgörən siyasəti nəticəsində 1995-ci ilin noyabrında demokratik, hüquqi dövlət təməlini təşkil edən Konstitusiyaya qəbul olundu. Beləliklə, ölkədə daha genişmiqyaslı islahatlar aparılması üçün normativ-hüquqi bazanın formalaşdırılmasına başlandı. Odur ki, Milli Qurtuluş Günü Azərbaycan dövlətçiliyinin xilas günüdür. Qurtuluş günü Azərbaycanın kaosdan, anarxiyadan, hərc-mərclikdən, özbaşınalıqdan, parçalanma təhlükəsindən qurtulduğu, sabitliyə, əmin-amanlığa, demokratiyaya qovuşduğu gündür. Ümummilli Liderin qətiyyəti xalqa ruh yüksəkliyi gətirdi, inamımızı özümüzə qaytardı. Heydər Əliyevin yenilməz iradəsi, uzaqgörənliyi, fədakarlığı onu bütün dünya azərbaycanlılarının lideri edib, ömür yolu doğma Vətənə xidmət nümunəsinə çevrilib. Bütün şüurlu həyatını

canından artıq sevdiyi xalqına, ölkəsinə həsr etmiş bu müdrik siyasi və dövlət xadimi tariximizdə müstəqilliyimizin memarı və qurucusu kimi yer tutub. Heydər Əliyev fenomeninə məxsus iti zəka, müdriklik, uzaqgörənlik və əzmkarlıq ona əvəzsiz ümummilli lider mövqeyi qazandırır. Çoxşaxəli və zəngin fəaliyyəti, misilsiz insani keyfiyyətləri sayəsində o, zəmanəmizin əbədiyaşar dahisinə çevrilib. Azərbaycan xalqı haqlı olaraq Heydər Əliyev irsini müstəqilliyinin təminatçısı kimi qəbul edir. Qədirbilən xalqımız böyük xilaskarının xidmətlərini unutmur və 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü hər il yüksək əhval-ruhiyyə ilə qeyd edir. Ötən illər ərzində Azərbaycan böyük inkişaf yolu keçib. Ölkəmizin inkişaf strategiyası məhz ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilib. Qazanılan bütün nailiyyətlərin əsasında Ümummilli Lider tərəfindən müəyyənləşdirilən siyasi kurs və Prezident İlham Əliyevin bu siyasi kursu uğurla davam etdirməsi faktı dayanır. Bu günün fəvqündən baxanda Azərbaycanın gələcəyi daha işıqlı və firavan görünür. Çünki müstəqil Azərbaycanın idarəçilik sükanı ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi varisi Prezident İlham Əliyevin əlindədir. Prezident İlham Əliyevin bu siyasəti uğurla həyata keçirməsi nəticəsində Azərbaycan dünyanın dinamik inkişaf edən, modernləşən, beynəlxalq miqyasda nüfuzu gündən-günə artan dövlətinə çevrilib, ötən dövr ərzində möhtəşəm iqtisadi uğurlara imza atılıb.

44 günlük Vətən müharibəsində türkü, rusu, yəhudisi, ləzgisi, avarı, talışı bir olan qalib Azərbaycan. Azərbaycan dilində belə bir ifadə var: Beş barmağın hamısı bir ola bilməz. Amma Anatomiyanın yazılmamış bir qanunu var ki, beş barmağın hamısı bir olur. Bu halın adı yumruqdur. Məhz Ulu Öndər strategiyası bu strategiyayı düzgün qiymətləndirən İlham Əliyev siyasətinin nəticəsidir ki, bu torpaqlarda yaşayan xalqlar bir yumruq ətrafında birləşdilər. Bu isə Azərbaycanın multikulturalizm, tolerantlıq siyasətini bariz nümunəsi idi.

Dövlət Başçısının rəhbərliyi ilə ötən 17 il ərzində həyata keçirilən siyasətin, eyni zamanda, ölkəmizin ərazisində yaşayan müxtəlif milli, dini mənsubiyyətə malik insanları birləşdirən, məhz bunun nəticəsidir ki, bu gün dünyanın ayrı-ayrı ölkələrindəki xoşagəlməz mənzərələrdən fərqli olaraq Azərbaycan multikulturalizm ki-fayət qədər yüksək səviyyədədir, Dövlət milli birliyi daha güclü şə-

kildə təmin olunmasına böyük önəm verir.

Prezident İlham Əliyevin pragmatik, uzaqgörən, ümummilli məsələlərə kifayət qədər həssas münasibət bəsləyən lider olduğunu onun son 17 ildə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə yanaşması əyani şəkildə təsdiqləyir ki, dövlətimizin başçısı bəhs olunan dövrdə Ermənistanın işğalçılıq siyasəti nəticəsində yaranan münaqişənin həllini ölkəmizin gündəliyinin mərkəzində saxladı. Prezident İlham Əliyev 17 il ərzində apardığı məqsədyönlü siyasət sayəsində Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllinə hüquqi zəmin yaratmağa nail oldu. Məhz bunun nəticəsidir ki, Azərbaycanın özünün ərazi bütövlüyün təmin olunması uğrunda apardığı Vətən müharibəsi beynəlxalq səviyyədə böyük həssaslıqla izlənilirdi və xaricdəki erməni lobisinin təsiri altında olan bəzi dövlətlərin təzyiqlərinə rəğmən, ölkəmiz 44 günlük müharibəni qələbə ilə başa vurdu. Onuda xüsusi olaraq vurğulamaq lazımdır ki, istər 44 günlük müharibə zamanı, istərsə də müharibədən sonra nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların və ayrı-ayrı dövlətlərin yüksək səviyyəli rəsmilərinin Dağlıq Qarabağın və ətraf 7 rayonun Azərbaycanın ayrılmaz tərkibi hissəsi olması barədə bəyanatlar vermələri ölkəmizin mövqeyini gücləndirən amil qismində çıxış etməklə yanaşı, məhz cənab Prezidentin rəhbərliyi ilə ötən 17 il ərzində həyata keçirilən xarici siyasətin nəticəsidir.

Vətən müharibəsindən söz düşmüşkən məlum olduğu kimi, Prezident İlham Əliyev, həmçinin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin hərbi yolla həllini istisna etmədi və zaman Azərbaycanın dövlət başçısının haqlı olduğunu təsdiqlədi. Eyni zamanda, son 17 ildə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən və davamlı iqtisadi inkişafa, ölkəmizin hər cəhətdən güclənməsinə, Silahlı Qüvvələrimizin maddi-texniki təchizatının möhkəmləndirilməsinə hesablanmış siyasətin bəhrəsini də 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı bir daha gördük. Dövlətin gücündən güc alan, Prezidentin hətərləli diqqət və qayğısı nəticəsində dünyanın 50 ən güclü ordularının sırasında yüksələn Azərbaycan Ordusu düşməni ordusunu darmadağın edərək, ona ölümcül zərbə vurdu. Respublikamız son 17 ildə geniş iqtisadi-maliyyə imkanlarından bəhrələnməklə Silahlı Qüvvələrimizin maddi-texniki təchizatının möhkəmlənməyə, döyüş hazırlığını yüksəltməyə nail olub.

Qırxdörd günlük Vətən müharibəsində Qələbəmizin memarını məhz Prezident Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev olduğunu Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bərpa edən Lider kimi adını əbədi olaraq tarixə yazdırdı. Cənab Ali Baş Komandan Azərbaycan xalqının qəhrəmanlıq salnaməsini yaratdı və 44 günlük Vətən müharibəsinin əsl qəhrəmanına çevrildi. Tarixə nəzər salsaq görərik ki, müsəlman dünyasında son iki yüz ildə heç bir müsəlman torpağı itirilməmişdir. Necə ki, şərqdə ilk Demokratik Dövlət Azərbaycanda yarandı 200 ildən sonrada torpaqlarını qaytaran Azərbaycan Dövləti oldu.